

TECHBRANSCHEN
avgörande för AI-utvecklingen

SVERIGES POSITION
behöver stärkas

ÅTGÄRDSFÖRSLAG
för konkurrenskraft

EN RAPPORT FRÅN TECHSVERIGE

Med AI som medel

**Stärkt konkurrenskraft med användning, utveckling
och ekosystem för AI i Sverige**

TechSverige

MED AI SOM MEDEL – STÄRKT KONKURRENSKRAFT MED ANVÄNDNING, UTVECKLING OCH EKOSYSTEM FÖR AI I SVERIGE

FÖRORD

Avgörande skede för AI i Sverige

Techbranschen är avgörande för AI-utvecklingen i Sverige	4
AI och samhällsutvecklingen	6
Sveriges internationella position behöver bli starkare	6
EU har inte hela svaret	8
Efterfrågan på AI-kompetens förvärrar kompetensbristen	8
AI är inte bara teknik – bredare förändring krävs	10

Med AI som medel – förslag för ett konkurrenskraftigt Sverige

1. Datatillgång och syntetiska data förstärker förmågan hos AI	12
2. Säkra tillgång till beräkningskraft för AI	13
3. Minimera kostnaden och resursåtgång för regelefterlevnad	13
4. Stärk investeringar och främja AI-användning i näringslivet	14
5. Ge myndigheter i uppdrag att effektivisera och höja kvaliteten med AI	14
6. Säkra AI-kompetens för Sverige	15
7. Inrätta tio högprofilerade innovationspriser för AI	15
8. Internationellt samarbete och hållbarhet	16

FÖRORD

Avgörande skede för AI i Sverige

AI-utvecklingen skapar möjligheter och utmaningar för svensk konkurrenskraft. Med tanke på att ungefär femtio procent av Sveriges BNP kommer från exportnäringen och att vårt välstånd väldigt mycket bygger på detta, behöver Sverige ha särskilt fokus på AI och konkurrenskraft.

AI kan innebära att traditionella industriella fördelar, som avancerad tillverkning och högkvalificerad arbetskraft, kan undermineras av automatisering och innovativa AI-lösningar. Om svenska företag däremot lyckas integrera AI på ett framgångsrikt sätt kan det leda till en förnyad konkurrenskraft och nya möjligheter på den internationella arenan. AI kan bli en drivkraft för entreprenörskap, nya företag, nya tillämpningar och tjänster som stärker vår konkurrenskraft.

Konkurrenskraft kommer i allt större utsträckning att mätas i termer av AI-kraft – vår förmåga att nyttja AI inom näringslivet och i offentlig sektor. Därför är det oroväckande att Sverige hamnar först på plats 17 i Global AI Index, som jämför 62 länders investeringar, innovation och införande av AI. Jämförbara länder som Schweiz, Finland, Nederländerna och Danmark rankas högre än Sverige. Bäst i Europa är Storbritannien på fjärde plats efter USA, Kina och Singapore. Sveriges position behöver bli starkare.

TechSverige har i flera år arbetet med frågor kring AI. Redan 2019 tog Tech Sverige fram branschkod för

användningen av AI. AI har varit en viktig del i vårt näringspolitiska arbete och för att lyfta frågorna brett, i EU-arbetet, i hållbarhetsfrågorna och när det gäller kompetensfrågorna. TechSverige skapade priset Årets AI-svensk som har fått stort genomslag.

I mars 2024 arrangerade TechSverige en serie rundabordssamtal om utvecklingen, användningen och ekosystemet för AI i Sverige då vi såg att AI-utvecklingen i Sverige är i ett avgörande skede: fler och fler AI-lösningar erbjuds på marknaden, som företag, organisationer och individer använder i allt större utsträckning, EU-reglerna har kommit på plats, regeringen har tillsatt en AI-kommission och arbetar med en ny digitaliseringsstrategi. Dessutom finns värdefulla initiativ som AI Sweden och Wallenberg AI, Autonomous Systems and Software Program (WASP) för AI-forskning. Initiativen stärker det svenska ekosystemet för AI, men det är inte tillräckligt.

TechSveriges syfte med den här rapporten är att lägga fram konkreta förslag för att Sverige på allvar ska börja agera i frågan om utvecklingen, användningen och ekosystemet för AI i Sverige. För ett land som Sverige som är så beroende av att vara konkurrenskraftigt så är det extra viktigt att vi samlar oss för att ta vara på all den potential som finns i AI-utvecklingen.

Vi behöver ytterligare AI-kraft för förnyad global konkurrenskraft.

Åsa Zetterberg
förbundsdirektör
TechSverige

Maj 2024

**"Konkurrenskraft kommer
i allt större utsträckning att
mätas i termer av AI-kraft"**

Åsa Zetterberg

Techbranschen är avgörande för AI-utvecklingen i Sverige

Trots konjunkturen och omvärldsläget växer tech-företagens betydelse för svensk ekonomi. Bidraget till BNP uppgick 2022 till närmare 350 miljarder kronor – det är mer än det samlade bidraget från den traditionella basindustrin. Den svenska techbranschen står för 11 procent av Sveriges export vilket gör tech till ett av Sveriges viktigaste exportsegment. Tech är även en bransch som sedan 2020 har skapat 33 000 nya arbetstillfällen och under andra kvartalet 2023 sysselsatte mer än 265 000 personer. Sektorn är också avgörande för människors vardag, välfärden och klimatomställningen samt för produktivitet och innovation i andra branscher och offentlig sektor.¹

Den positiva utvecklingen i Sverige är dock inget vi kan ta för givet då den globala techkonkurrensen hårdnar. TechSveriges rapport Svenska techbranschen 2023 visar att tillväxten inom tech i länder som Danmark, Finland, Nederländerna och Österrike har vuxit dubbelt så snabbt mellan 2015 och 2020 som Sverige. Flera av dessa länder ligger också före Sverige inom AI.

Andra länders kraftfulla digitaliseringsreformer och avsaknaden av reformer i Sverige gör att vi tappar vårt tidigare försprång. Inte minst tappar den offentliga sektorns digitalisering i relation till andra länder. Dessutom tappar Europa i relation till USA och länder i Asien.² Det gäller inte minst inom AI där både utvecklingen ökar i takt och konkurrensen hårdnar.

Det är dock inte bara inte reformer som avgör utvecklingen, utan företag som agerar, växer och stärker sin konkurrenskraft. Varje ny trend behöver inte reformer, men det måste finnas grundläggande förutsättningar för att företag ska kunna tillvarata ny teknik och omsätta den i nya innovationer och ökad produktivitet. Reformerna i sig är inte heller en garanti för framgång, ej heller på detta område. Det står dock klart att företag behöver utrymme att experimentera, utveckla sig för att omsätta AI-kraften till konkurrenskraft.

AI och samhällsutvecklingen

Diskussionen om AI har varit stor under senare tid. Trots det kraftfulla genomslag som generativ AI och storskaliga språkmodeller haft den senaste tiden måste vi komma ihåg att AI är ett paraplybegrepp. Det är också viktigt att komma ihåg att redan i dag används AI för många olika företeelser. Det kan vara som expertstöd inom till exempel sjukvård, där avancerad bildanalys används för att ställa diagnos eller maskininlärning för optimering av energisystem och produktion.

Omställningsfrågorna i kölvattnet av AI kommer att vara omfattande och TechSverige som arbetsgivareorganisation kommer att vara engagerade i dem. Sverige har historiskt hanterat dessa omställningar, ofta genom att vara tidigt ut och anamma tekniken, genom refor-

mer samt satsningar på kompetensutveckling. Det måste vi vara i förhållande till AI-utvecklingen också.

Vi står inför en period som kanske kan liknas vid införandet av förbränningsmotorn eller när internetanvändningen slog igenom. Vid båda dessa förändringar, och andra, har Sverige visat på innovationskraft, entreprenörer har klivit fram, exportindustrin har stärkts, riskkapital har mobiliserats och Sveriges förmåga att delta i den globala handeln har vuxit.

Nu måste vi göra oss beredda för en ny omställning – och nya möjligheter. Med AI som medel kan Sverige och företag verksamma i Sverige bli en del av den globala AI-utvecklingen och få förnyad konkurrenskraft.

¹ TechSverige, Svenska techbranschen 2023.

² TechSverige, Svenska techbranschen 2023.

"Med AI som medel kan Sverige och företag verksamma i Sverige bli en del av den globala AI-utvecklingen och få förnyad konkurrenskraft."

Sveriges internationella position behöver bli starkare

Svenska styrkor relaterat till AI skulle kunna bli tillgång till data med hög kvalitet och förmågan att skapa AI-tillämpningar. Här finns en verklig potential. Att konkurrera om den kapital- och kunskapsintensiva utvecklingen och forskningen inom AI kommer att vara mycket krävande. Även här bör Sverige ha ambitioner, liksom i samarbetet inom EU och med andra länder.

Sverige har många globalt ledande företag inom olika branscher som kommer att behöva AI för att behålla och utveckla sin konkurrenskraft. Här finns också en viktig roll för den svenska techbranschen att bidra till utvecklingen, men utmaningar finns. Endast 25 procent av de tillfrågade företagen i en undersökning från EY i Sverige uppger att de investerar i generativ AI, jämfört med det globala genomsnittet på 43 procent. Dessutom investerar bara 36 procent av svenska företag i den bredare kategorin av "analys och AI", vilket även det ligger under det globala genomsnittet på 63 procent.³

EU har inte hela svaret

Medan EU har utformat regelverket för AI genom AI-akten och hoppas att den ska få en spridning så har den globala utvecklingen dragit ifrån EU. Ledande länder har gjort sin hemläxa: Kanada satsar bland annat närmare 16 miljarder kronor på infrastruktur för beräkningskraft för AI. Kina, som har högt satta mål, står hittills för 61 procent av alla AI-relaterade patent globalt men AI:s verkliga hemland är dock USA. Under 2023

En Demoskop-undersökning från slutet av 2023 med svar från 600 företagsledare visar dock på en optimistisk syn på AI-utvecklingen. Majoriteten av företagarna tror att AI kommer bli effektivitetshöjande och ha positiv inverkan på konkurrenskraften. De som påbörjat AI-resan ser de positiva effekterna och planerar fler AI-investeringar.⁴

I en internationell jämförelse hamnar Sverige först på plats 17 i Global AI Index som jämför AI-utvecklingen i 62 länder vad gäller investeringar, innovation och införande av AI.⁵ Jämförbara länder som Schweiz (plats 9), Finland (10), Nederländerna (11) och Danmark (16) ligger före. Bäst i Europa är ett land utanför EU – Storbritannien som är på fjärde plats efter USA, Kina och Singapore.

investerades hela 67 miljarder dollar inom den privata AI-sektorn i USA. Motsvarande investeringar var 8 miljarder dollar i Kina och 11 miljarder i EU och Storbritannien.⁶ Det finns också innovationer, patent, produktivitet men också nya affärsmodeller och företag att hämta i tillämpningsledet av AI. Utvecklingen visar tydligt att AI snabbt blir en kritisk komponent för ekonomisk tillväxt på flera nivåer.

³ EY Reimagining Industry Futures, 2024.

⁴ TechSverige, Optimistisk syn på AI-utvecklingen bland svenska företagsledare, <https://www.techsverige.se/2023/12/optimistisk-syn-pa-ai-utvecklingen-bland-svenska-foretagsledare/>

⁵ Global AI Index, Tortoise Media 2023.

⁶ Dagens industri, 4 maj 2024.

Efterfrågan på AI-kompetens förvärrar kompetensbristen

I Sverige råder det en kompetensbrist som hindrar oss från att fullt ut dra nytta av digitaliseringen. Efterfrågan kring AI spär nu på kompetensbristen. Det är efterfrågan på spetskompetens inom AI Science och Data Science som är de kompetensområden som växer mest på tre till fem år sikt i techbranschen.

Enligt TechSveriges kompetenskartläggning (2024) anger nästan hälften av techföretagen att behovet av kompetens inom AI Science och Data Science kommer att öka med mer än 15 procent per år de kommande 3

till 5 åren. Ökningen sker förvisso från relativt låga nivåer. Efterfrågan på AI-spetskompetens avser i huvudsak utbildning på högskolan, det anger 84 procent av företagen.

Kompetensbristen vad gäller AI rör inte bara direkt teknisk kompetens och utveckling av AI. AI kommer även att ställa vidare krav på att fler förstår tekniken och hur den kan användas så att fler förstår AI-utvecklingen för att fullt ut kunna införa tekniken i olika verksamheter. Det är då nyttan uppkommer.

AI är inte bara teknik – bredare förändring krävs

På lång sikt är teknisk utveckling en starkt bidragande förklaring till tillväxt och välståndssökning. På kort och medellång sikt kan större tekniska framsteg ge upphov till sociala och ekonomiska utmaningar, tröskelproblem och målkonflikter för såväl företagsledare som myndighets- och chefschefer.

För att få utväxling på ny teknik behövs inte sällan kompletterande investeringar och innovationer i företag och organisationer samt nya kunskap och nya arbetsätt och processer. Det är inte på förhand givet hur man ska organisera arbete för att dra mest nytta av ny teknik och därför ägnar sig företag och organisationer ständigt åt ett slags experimentellt sökande för att hitta nya arbetsformer, processer, erbjudanden, affärsmodeller och effektivt nyttiggörande. Samtidigt förändras efterfrågesidan i ekonomin också som svar på nya tekniska möjligheter. Alla dessa experiment, samt de nya organisatoriska lösningar och arbetsformer de leder fram till, skapar omfattande strukturomvandlingar som påverkar hela samhället.

Politiska initiativ som syftar till att främja nyttiggörandet av tekniska framsteg behöver dels sänka de

trösklar som finns för att både experimentera med och införa ny teknik, dels hantera de hinder och målkonflikter som uppstår till följd av strukturomvandling.

I takt med den snabba utvecklingen av AI har det blivit alltmer uppenbart att dess tillämpning är ett viktigt verktyg för vår tids stora utmaningar. Att bidra till möjligheterna att ansvarsfullt hantera miljö- och klimatutmaningarna i alla dimensioner – från forskning, klimatanpassning och klimatövervakning till minskade utsläpp och klimatinnovation är några. En annan är att stärka och framtidssäkra välfärden som står inför stora demografiska utmaningar.

Det politiska målet bör inte vara tekniken i sig, utan hur den på bästa vis kan vara en del av lösningen på de utmaningar vi har i dag och de mål vi vill uppnå. Det är mot denna bakgrund som TechSverige presenterar förslag inom åtta områden för att främja användning, utveckling och ekosystem för AI i Sverige. AI är ett nödvändigt medel för stärkt och förnyad svensk konkurrenskraft.

Med AI som medel – förslag för ett konkurrenskraftigt Sverige

I den globala konkurrensen kommer Sveriges förmåga att hitta de områden där användning av AI kommer ge störst nytta för näringslivets internationella konkurrenskraft vara avgörande. Ett led i detta bör också vara att regeringen tillsammans med näringslivet på ett strukturerat sätt arbetar för att identifiera viktiga sektorer och projekt där reformer och åtgärder kan skapa verklig marknadsnytta.

Sveriges förmåga att skapa nyttor och öka BNP med hjälp av AI kommer vara vår spets som bidrar till en hållbar samhällsomställning, till att utveckla välfärden, till konkurrenskraft i alla branscher och till att nya arbetstillfällen skapas.

Hela näringslivet behöver förutsättningar för att experimentera med och tillämpa AI, och politikens uppgift är att identifiera hinder som kan undanröjas och trösklar som kan sänkas.

"Sveriges förmåga att skapa nyttor med hjälp av AI kommer vara vår spets som bidrar till en hållbar samhällsomställning, till att utveckla välfärden, till konkurrenskraft och till att nya arbetstillfällen."

1. Datatillgång och syntetiska data förstärker förmågan hos AI

Tillgången till högkvalitativa data inom ett flertal områden (inte minst välfärdssektorn) utgör en potentiell konkurrensfördel i den alltmer datadrivna ekonomin. Svenska datamängder är dock utspridda på många olika myndigheter, regioner och kommuner samt med olika struktur och strategier för insamlande. Att trösklarna för att arbeta med data från offentlig sektor är höga blev inte minst klart i de initiativ som gjordes för att främja öppna data i början på 2010-talet. Nu behövs fler initiativ för friktionsfri datadelning.

Vad små företag framförallt behöver är hjälp med kontrakt för att dela data och hantera dataflöden i mindre värdekedjor. Detta tycks vara problem redan i dag och kan bli mer av en flaskhals om de vill använda lokala AI-modeller. Nya AI-modeller kan tappa hela sitt värde om en del av inflödet av data upphör eller förändras för mycket.

Förutom högkvalitativa data kommer syntetiska datamängder – det vill säga data som skapats artificiellt i stället för att vara utfallet av någon verklig händelse eller företeelse – att bli allt viktigare.

Det behövs en datapool som en naturlig kontaktpunkt och ett gränssnitt för både offentlig och privat sektor. Datapoolen, som med fördel kan drivas av privata aktörer, kan arbeta dels med att öka interoperabiliteten inom offentlig sektor och dels tillgängliggöra högkvalitativa data för vidareutnyttjande av privata aktörer. Datapoolen bör även inbegripa mjuk infrastruktur som till exempel avtal, riktlinjer och rådgivning.

Parallellt med inrättandet av en datapool bör alla myndigheter, samt regioner och kommuner få i uppdrag att tillhandahålla öppna API:er för de data som organisationerna redan kan tillgängliggöra och arbeta med på ett strukturerat vis.

Offentliga verksamheter ska inte bara tillgängliggöra data på begäran utan möjliggöra för den som vill att löpande ladda ned uppdaterade data från samma källa i realtid. I den mån det är möjligt är det bra om tillgången kan vara direkt utan datapoolen som en mellanhand. Samtidigt underlättar dessa API:er arbetet med en gemensam datapool som kan till exempel föra register över tillgängliga API:er.

- **Datapoolen skulle kunna fungera** som en tillförlitlig tredje part för förmedling och förvaltning av data från två parter som ingår avtal men behöver neutral lagring av data. Arbetet kan bygga på och förstärka det som har gjorts inom öppna data. Detta synsätt förbereder även Sverige på EU:s arbete med 17 dataområden för ökad datatillgång, där dataområdet kring hälso- och sjukvård, redan är beslutat.
- **En datapool skulle också kunna arbeta** med förutsättningar för att etablera "levande" regulatoriska sandlådor som inkluderar flera parter i en datadriven värdekedja. Det är något som diskuteras i AI-förordningen, men det råder betydande osäkerhet kring hur man ska få det att fungera i praktiken.
- **Parallellt med detta arbete bör Sverige** sondera för en motsvarande datapool på nordisk nivå – dels för att utöka datamängden, dels för att samla nordiska resurser för att ömsesidigt stärka varandra.
- **En utredning** eller ett myndighetsgemensamt samarbete bör få i uppdrag att tillgängliggöra data från offentlig sektor, skapa förutsättningar för att generera syntetiska data baserat på dessa samt identifiera spetsinsatser för att främja användningen av syntetiska datamängder. En sådan satsning kan med fördel starta som en offentlig utredning eller ett kommittéarbete med syfte att formulera en strategi som sedan integreras i den nationella datapoolen.

2. Säkra tillgång till beräkningskraft för AI

För att kunna utveckla och använda AI krävs flera faktorer, såsom kompetens, gynnsamma politiska ramverk, tydliga rättsliga ramar, tillgång till data och tillräcklig beräkningskraft för att hantera maskininlärningsmodeller, avancerade algoritmer och kunna processa stora mängder data. Många länder däribland Sverige saknar delvis kunskap om vilken kapacitet som finns men framför allt vilken som krävs för att förverkliga sina AI-strategier och fullt ut kunna dra nytta av AI-utvecklingen och vara konkurrenskraftiga.

Det är avgörande att både näringslivet och den offentliga sektorn har god tillgång till beräkningskraft annars begränsas förmågan att fullt ut införa AI-lösningar i stor skala. Samtidigt går utvecklingen på området snabbt och

beräkningskraft förmedlas allt oftare som en tjänst. Så det är viktigt att skilja på privat och gemensam beräkningskraft och resurser för detta. Beräkningskraft får inte bli en flaskhals för innovation och utveckling.

- **I nära samverkan med näringslivet** bör staten utreda både tillgänglig beräkningskraft och vilket behov som föreligger utifrån olika framtida scenarier och lagda strategier.
- **En särskild satsning** för att förstärka infrastrukturen för beräkningskraft och HPC (High-performance Computing) bör göras redan nu medan den föreslagna utredningen pågår. Att vår infrastruktur är för svag är redan klarlagt. Satsningen bör genomföras genom privat och offentlig samfinansiering.

3. Minimera kostnaden och resursåtgång för regelefterlevnad

En myndighet bör få i uppdrag att se över de kostnader för regelefterlevnad som följer med befintliga och nya regelverk för digitala marknader, data och AI i syfte att minimera dem. Regelverken bestäms på EU-nivå, men Sverige kan genom införandet och med kompletterande tjänster arbeta för att minimera den tröskel som dessa kostnader medför, i synnerhet för mindre företag. Kommerskollegium har genomfört en studie för att överblicka konsekvensanalysen av ett flertal av dessa regelverk, men nu behövs åtgärder för att underlätta digital omställning samt användning av data och AI i Sverige.⁷

- **Det behövs fler åtgärder** för att sänka de juridiska och praktiska trösklarna för datautbyte och ökad användning av AI. Den föreslagna myndighetsfunktionen skulle även kunna bistå med underlag för eller prövning av tänkbara kontrakt för datadelning och dataflöden mellan olika företag eller mellan företag och offentliga verksamheter. Uppdraget kan också överföras till den nationella datapoolens mjuka infrastruktur.
- **Samla ansvaret.** I AI-förordningen ingår att en särskild AI-myndighet ska utses och det ansvaret kan med fördel sammanfalla med ett uppdrag att minimera de svårigheter som följer med regelefterlevnad. Detta uppdrag, liksom uppdraget som är förknippat med att utse

en AI-myndighet bör inte delas upp på flera olika aktörer utan falla på en specifik myndighet.

- **Inled försöksverksamhet** i några regelintensiva myndigheter med att använda AI för att minska den administrativa bördan för företag. AI och digitala verktyg bör användas för att underlätta prövning och regelefterlevnad. Genom träning på regler och med lämpliga gränssnitt för att överföra data och information som behövs till exempel för ett tillstånd kan myndighetsprocesser snabbas upp och näringslivets kostnader för regelefterlevnad minskas med hjälp av AI.
- **Gör regeltolkningen inom offentlig sektor** mer enhetlig och förutsägbar. En lärdom från införandet av GDPR var att regeltolkningen fragmenterades både inom och mellan enskilda kommuner och regioner. Särskilt mindre kommuner kan inte förväntas ha resurserna för att hantera regeltolkning och regelefterlevnad med avseende på både existerande och kommande regelverk kring digitala marknader, data och AI. Det behövs en central funktion för harmoniserad regeltolkning, rådgivning och kompetensutveckling kring de nya regelverken som AI-akten. Detta måste givetvis ske med bibehållen rättssäkerhet, myndighetsansvar, rätt att överklaga och så vidare.

⁷ Kommerskollegium <https://www.kommerskollegium.se/publikationer/rapporter/2024/the-eu-single-market-in-the-digital-era/>

4. Stärk investeringar och främja AI-användning i näringslivet

TechSverige genomförde 2023 en demoskopundersökning som visade att företag med medel eller hög AI-kunskap, som redan startat införandet, upplever övervägande positiva effekter och planerar för fler AI-investeringar. Motsatt ser gruppen med lägre AI-kunskap mer försiktigt på tekniken. Vi behöver förslag som sänker trösklarna och agerar smörjmedel för att accelerera användning så att fler får förutsättningar att skapa nytta med AI.

- **Främja innovativa** små och medelstora företag genom skattelättnader för användning av AI. Precis som vikten av att minska kostnaden för regelefterlevnad bör trösklarna sänkas för att använda AI som till exempel att

tillgängliggöra beräkningskraft. Ett skatteavdrag om 50 procent (med tak) genom en så kallad GPU-reform för användning av AI.⁸ Det kommer gynna små och medelstora företag genom att sänka trösklarna att börja använda och stärka sin innovationskraft med hjälp av AI. En modell att ta inspiration ifrån kan vara skattereduktion för installation av grön teknik som har främjat omställning till klimatsmarta lösningar.

- **Främja ett utvecklingsdrivet** näringsliv och en konkurrenskraftig basindustri. För att underlätta och stödja förmågan till innovation och utveckling av AI-tillämpningar bör ett förstärkt FoU-avdrag med fokus på AI införas.

⁸ GPU:er (Graphics Processing Unit) är en typ av processorer som har visat sig mycket användbara och effektiva för resurskrävande AI-tillämpningar.

5. Ge myndigheter i uppdrag att effektivisera och höja kvaliteten med AI

Det har redan visat sig att, rätt använt, kan AI innebära avsevärda effektiviseringar inom till exempel kundtjänst, administration, tillgänglighet, service och energi- och värmeförbrukning. Det behövs både styrning och resurser för att snabbt få igång ett effektiviseringsarbete baserat på AI och framtidssäkra den statliga förvaltningen.

- **Ge alla relevanta myndigheter** i uppdrag att genomlysna verksamheten för att identifiera stora effektiviseringar med AI, till exempel att utreda vilka tjänster och arbetsuppgifter som kan förstärkas och utvecklas av AI. En högre ambitions-

nivå vore att inrätta en central funktion i Regeringskansliet för att identifiera effektiviseringsåtgärder och hur dessa kan överlappa mellan myndigheter. Det kan främja synergieffekter i utvecklingen av lösningar och bli en kanal för erfarenhetsutbyte.

- **Avsätt en pott med pengar** som myndigheter – utöver sin ordinarie budget – kan få söka av för att utveckla och införa innovativa AI-lösningar som ger högre effektivitet, bättre resultat eller annan tydlig nytta för verksamheten. Där lämpligt bör det också finnas krav på att sprida och tillgängliggöra erfarenheter och lösningar.

6. Säkra AI-kompetens för Sverige

I en tid där tekniska framsteg kontinuerligt omvandlar arbetslivet och arbetsuppgifter, blir det allt viktigare att inneha både specifika domänkunskaper och teknisk kompetens. För att möta behoven är det viktigt att högskolor och yrkeshögskolor integrerar AI-perspektiv och tillämpad AI i befintliga och nya utbildningar. Det gäller inom alla utbildningsområden.

- **Öka tillgången till och forskning** om AI-tekniker i skolundervisningen. Regeringen bör inrätta ett "AI Education Lab", där forskare, lärare, rektorer och aktörer i näringslivet tillsammans arbetar för att undersöka och testa hur ny teknik kan bidra till att förbättra kvaliteten på grund- och gymnasieutbildningen.
- **För att möta förändringar** som AI innebär det för högre utbildning är det viktigt att högskolor och yrkeshögskolor integrerar AI-perspektiv och tillämpad AI i befintliga och nya utbildningar. Det gäller inom alla utbildningsområden. Regering bör avsätta särskilda resurser som kan sökas av lärosäten och yrkeshögskoleanordnare för att anpassa befintliga utbildningar och utveckla nya.
- **Inför ett särskilt program** för införande av AI och applikationsforskning. Gör en motsvarande kraftsamling

som WASP på applikationsdriven och forskningsorienterat införande av AI och innovation inom AI. Sveriges styrka kan bli användandet av AI då vi kommer ha svårt att vara en internationellt ledande förmåga inom alla AI-områden.

- **Främja omställning och kompetensutveckling.** För att underlätta och stimulera investeringar i medarbetarens digitala kompetens föreslår vi att regeringen låter utreda ett riktat skatteavdrag för kompetenshöjande aktiviteter inom till exempel digitalisering, AI, informations- och cybersäkerhet. Ett sådant kompetensavdrag skulle ge arbetsgivare starkare ekonomiska incitament att investera i personalens digitala kompetens.
- **Satsa på internationell talangattraktion.** Talangpoolen är begränsad för de länder som konkurrerar om spjutspetskompetens och vill bli ledande inom AI. Det krävs politiska ansträngningar och riktade insatser för att locka hit de bästa av talanger. Regeringen bör likt Kanada anta en strategi för techtalanger, införa sexåriga arbetstillstånd samt införa ett tak för handläggningstider för arbetstillstånd inom tech på tio dagar.

Quantum Computing

Quantum computers are incredibly powerful machines that take a new approach to processing information

Qubits instead of bits

Learn more about quantum computing

7. Inrätta tio högprofilerade innovationspriser för AI

Tillgången till högkvalitativa datamängder utgör en potentiell konkurrensfördel för Sverige i den framväxande AI-ekonomin. För att få utväxling på denna resurs skulle regeringen kunna utlysa innovationspriser för smarta AI-lösningar.

Priserna ska vara kopplade till områden där data från offentliga verksamheter kan användas för att lösa ett problem som kräver betydande innovation. Problemet måste vara så svårt att det kräver något slags genombrott eller tekniksprång för att lösas. Ett sådant pris skulle kunna väcka intresse och skapa uppmärksamhet från omvärlden samtidigt som problemen bör vara valda så att en lösning skulle innebära betydande vinster inom välfärden, energi, klimat eller på andra nyckelområden i samhället.

En fördel med innovationspriser är att de tävlande bär så gott som hela risken eftersom prissumman inte betalas ut förrän problemet är löst. Den här typen av priser skulle även kunna bidra till visionsbyggande om hur AI kan förbättra samhället.

- **Regeringen bör utlysa tio innovationspriser** om elva miljoner kronor (lika mycket som för Nobelpriset) för att få utväxling på gjorda datainvesteringar som redan har gjorts i den offentliga sektorn och samtidigt lösa samhällsproblem.

8. Internationellt samarbete och hållbarhet

EU:s regler har kommit på plats men arbetet relaterat till AI i EU kommer att fortsätta. Här och i andra internationella forum behöver regeringen bevaka svenska intressen. I den gröna och digitala omställningen bör också AI:s kraft utnyttjas fullt ut. Det gäller särskilt i Sverige där ytterligare utsläppsminskningar är kostsamma.

- **Regeringen behöver underlätta** möjligheterna för svenska aktörer att engagera sig mer i internationella samarbetsprojekt för att utveckla och standardisera AI-teknik. Detta kan inkludera allt från forskningsarbeten till utformning av globala regelverk som främjar innovation samtidigt som man skyddar individens integritet och rättigheter.
- **Utveckla en gemensam nordisk plattform** där data från offentliga och privata sektorer i de nordiska länderna kan samlas, anonymiseras och göras tillgängliga för forskning och utveckling av AI. Plattformen ska följa

strikta riktlinjer för dataskydd och etik som är accepterade av alla deltagande länder. Samarbete för att harmonisera regler och riktlinjer för AI och datadelning över de nordiska gränserna, för att underlätta friktionsfri datadelning och samtidigt upprätthålla höga standarder för användarens integritet och datasäkerhet. Detta kan också kombineras med den föreslagna datapoolen.

- **Regeringen behöver integrera AI** ytterligare i sitt klimatarbete (som till exempel i klimathandlingsplanen) för att bland annat hantera och begränsa klimatförändringar.
- **Regioner och kommuner** behöver börja tillämpa AI för att effektivisera sin verksamhet, där AI bland annat kan användas för att optimera energiförbrukning i befintliga och nya fastigheter, förbättra förutsägelser om väder och klimat och effektivisera användningen av förnybara energikällor.

Med AI som medel

**Stärkt konkurrenskraft med användning,
utveckling och ekosystem för AI i Sverige**

TechSverige är en bransch- och arbetsgivarorganisation för alla företag inom techsektorn, med uppdrag att tillsammans med medlemmarna skapa bästa möjliga villkor för en världsledande techbransch i Sverige. Bland våra över 1 400 medlemsföretag – som sammantaget har närmare 100 000 medarbetare i Sverige – återfinns allt ifrån små startup-bolag med få anställda, till stora, multinationella företag med tusentals anställda runtom i världen.

TechSveriges medlemmar är också medlemmar i Svenskt Näringsliv.
Besök oss gärna på techsverige.se

TechSverige